

Позакласна робота з предмету

Історія Комінтернівського району: вчора, сьогодні.

Мета: розкрити сучасні екологічні проблеми, з'ясувати причини та наслідки забруднення навколишнього середовища, а саме території нашого міста, а особливо району в якому ми мешкаємо; розвивати поняття про особливості розвитку сучасної екології на прикладі Комінтернівського району; розвивати громадську ініціативу та відповідальність, оволодіти знаннями дослідницької роботи, яка сприяє становленню особистості як активного творця власної життєвої долі, навчитися зберігати природні ресурси за допомогою вирішення простих енергетичних та екологічних проблем району у співпраці з керівництвом нашого району; виховувати свідоме ставлення до охорони природи.

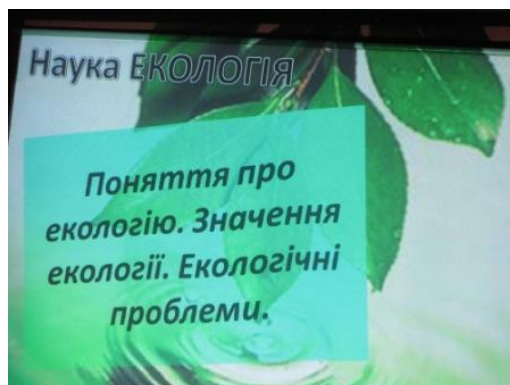
Обладнання: мультимедійна презентація до уроку.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку.

I. Перевірка домашнього завдання.

1. Що таке екологія?
2. Що вивчає наука екологія?
3. Які екологічні проблеми, людство намагається вирішити?
4. Яке практичне значення має екологія людини?

II. Повідомлення теми та мети уроку.

III. Мотивація навчальної діяльності.

Яке ж місце в природі займає людина?

Людина — це частина живої природи. Їй властиві усі ознаки живого організму, а саме: дихання, розмноження, живлення та ін. Проте людина — це не просто частина, а найвище творіння природи, бо від неї залежить доля життя на Землі.

Як саме від людини залежить доля цілого — усієї природи?

Із самого початку існування людства людина прагнула перетворити природу так, щоб зменшити свою залежність від неї. В зв'язку з цим виникли мисливство, збиральництво, землеробство, тваринництво. Для захисту від несприятливих природних умов вона навчилася будувати житло, обігрівати й освітлювати його. Людина створила пристрої, що допомагають їй долати величезні відстані, побудувала дороги та мости, виготовила прилади, що дають їй змогу передбачати й контролювати багато природних явищ, наприклад, землетруси, повені тощо. Через те, що людина так змінила навколишній світ, її и називають найвищим творінням природи.

Чи завжди людина з розумінням ставиться до природи?

Перегляд фрагменту фільму «Дім – побачення з планетою»

Чи можеш ти сказати світу

Я - господар на землі.

Так, скажеш ти

Але ж то - ні.

Що робиш ти? Господарюєш?

Ні, навколо себе все руйнуєш.

Ти – чисту річку забруднив,

Довкілля нафтою залив,

Рослинка дихати не може

І їй ніхто ж не допоможе.

Тварина вже від нас тікає
 Бо жити хоче, а вмирає.
 Так з кожним роком вид зникає,
 А час тихесенько спливає.
 Чи зупинився ти?
 Ні, ти все будуєш
 Заводи, фабрики купуєш,
 Нафту, газ видобуваєш,
 Але як гадаєш
 Чи завжди так буде?
 Чи матінка природа це забуде?
 Що знищив, зруйнував - ти відбудуєш?
 То ж поміркуй, чи добре ти господарюєш.

1. Що ви можете сказати про екологічний стан нашої планети?
2. Як ви гадаєте чи однакові екологічні проблеми села і міста, кожного району міста?
3. Які зміни зараз відбуваються саме в нашому районі? Які вже відбулись?
4. На всі ці запитання ми спробуємо знайти відповідь на сьогодні на уроці.

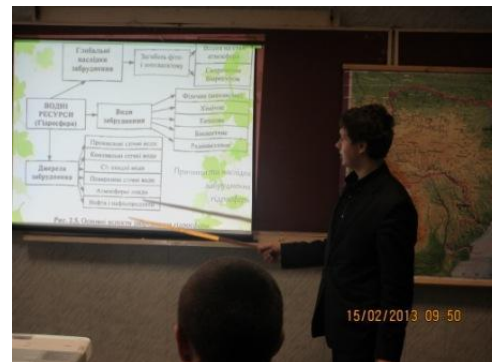
Вивчення нового матеріалу.

Учні отримали випереджальне завдання (підготовка власних проектів) на теми:

1. Комінтернівський район, яким він був вчора?

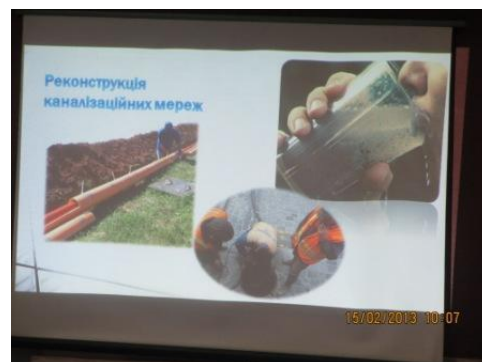

2. Комінтернівський район – сьогодні.

3. Проблеми, над якими працює адміністрація Комінтернівського району.

Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.

Гра «Я – мер міста Харкова». Запропонувати власне рішення проблем.

Земля - не рабиня наша, а мати,
Сонце - не вітчим наш, а рідний батько.
Ліси-наші брати,
Річки - сестри.

А ми на своїй планеті - не тимчасові мешканці,
А мудрі господарі.

Отже, основне завдання людини - не знищувати, а — вивчати природу,
розумно користуватися її благами.

Підсумки уроку

1. Про що ви дізналися на сьогоднішньому уроці?
2. Що вам найбільше сподобалось на уроці?
3. Про що ви б хотіли дізнатися на наступних уроках?

Повідомлення домашнього завдання.

Підготовка презентація – проєктів на тему: Саме найбільше підприємство в світі – це підприємство відходів

**Ми – у відповіді перед майбутнім
(юридична і моральна відповідальність за порушення правил
благоустрою і екологічного законодавства)**

Мета уроку:

освітня: ознайомити учнів з наукою екологією; дати уявлення про екологічне право, поглибити знання про законодавство України в сфері охорони природи;

розвивальна: розвивати вміння самостійно узагальнювати здобуті знання; робити власні висновки, спираючись на правові джерела;

виховна: виховувати бережливе ставлення до навколишнього середовища.

Тип уроку: засвоєння нових знань, інтегрований.

Міжпредметні зв'язки: біологія з основами екології, правознавство, художня культура.

Матеріали та обладнання: газета, малюнки, ксерокопії, Конституція України, закони України: «Про навколишнє природне середовище»; «Про природничо-заповідний фонд»; мультимедійні засоби: презентації «», «», «»; графіті: «», «».

*«Ми не успадкували Землю від своїх батьків,
ми її позичили у своїх дітей»*

Хід уроку

I. Організаційна частина уроку. Спрямувати дітей на виконання роботи.

II. Мотивація навчальної діяльності.

(супровід художній фільм «Дом – свидание с планетой»)

Екологічна культура - обов'язковий складник культури життя суспільства.

Сьогодні планета Земля переживає екологічну кризу. Людство не зуміло виробити стратегію і тактику співіснування з природою. Причиною того є відсутність у більшості населення екологічних знань, а головне – переконань.

Наше суспільство дорого розплачується за це і в моральному, і в матеріальному плані. Тільки зберігаючи мир і природу, людина збереже себе саму. Екологічна ситуація в Україні також засвідчує, що наша держава має значні екологічні проблеми: забруднені промисловими відходами, пестицидами та радіонуклідами повітря, ґрунти, водойми, значно вичерпані природні ресурси. Уже сьогодні стало зрозуміло, що без кардинального розв'язання назрілих природоохоронних проблем неможливо забезпечити подальший розвиток економіки, а отже, забезпечити нормальну життєдіяльність людини.

За економічні помилки і невігластво розплачуємося ми не тільки матеріальними збитками, а й здоров'ям – власним, наших дітей, онуків.

Обговорення газети.

Метали та їх сполуки

Оксид вуглецю

Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок

Метан

Сполуки азоту

Діоксид та інші сполуки сірки

Неметанові леткі органічні сполуки

Тому питання екологічної освіти й виховання має вирішальне значення.

III. Сприйняття і осмислення нового матеріалу.

Ми побачили з Вами побачили проблеми планети в цілому, а що відбувається поряд з нами?

Фото виставка.

Обговорення: Що вас засмутило?

Що вас найбільше вразило?

Що вас збентежило?

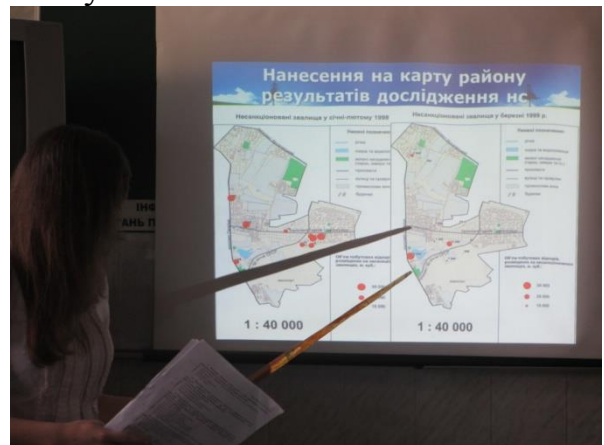
На що ви звернули свою увагу?

Постановка проблемного питання: давайте спробуємо виділити з вами найгостріші екологічні проблеми нашого району? з'ясуємо причини і запропонуємо шляхи вирішення цих проблем.

Ми вже декілька місяців з вами працюємо над вивченням екологічної ситуації Комінтернівського району і сьогодні ваша задач показати приклади найблочіших питань нашого району. Ми з вами повинні запропонувати сьогодні свої шляхи вирішення цих проблем, так як Ви підрастаюче покоління. Зараз ми вирушаємо в заочну подорож «Екскурсія Комінтернівським районом».

1. Доповідь-презентація на тему «Побутове сміття».

2. Доповідь-презентація на тему «Викиди в атмосферу CO₂»

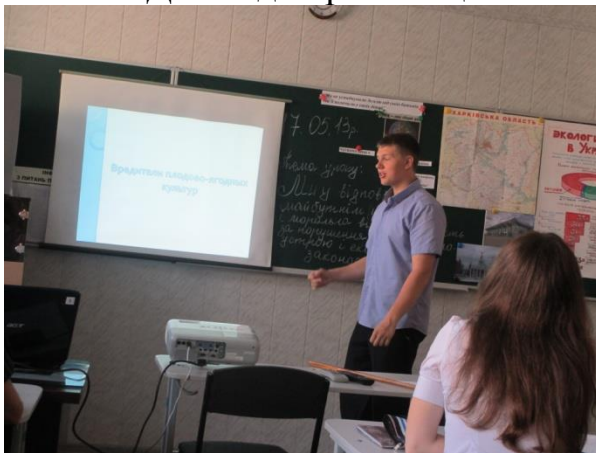

3. Доповідь-презентація на тему «Аеропорт».

4. Доповідь-презентація на тему «Жук оленка-волохата».

Дійсно ви змогли розкрити наші зараз найголовніші проблеми, які зараз виникли у нашому районі. А як наша держава дбає про нашу екологічну безпеку? Яка законодавча база існує в Україні.

Узагальнення знань і систематизація навчального матеріалу.

Презентація «Законодавчі аспекти екологічної ситуації в Україні.»

Робота над тестовим завданням.

7. Підведення підсумків уроку

Екологи різних країн світу переконані, що повністю запобігти наслідкам заподіяного лиха нам уже навряд чи вдасться. Проте сьогодні діє величезна кількість «зелених» організацій, які взялися за пошук можливих рішень екологічних проблем світу. Міжнародне співробітництво в екологічній сфері дозволяє проводити спільні розробки і програми з охорони навколишнього середовища, укладати міжнародні конвенції. Врятувати планету вдасться лише за умови загального розуміння. Виховання екологічної свідомості — ось, що є сьогодні першочерговим завданням. Людина повільно і планомірно знищує природу, а разом із нею і саму себе.

Вручення сертифікатів.

Заключне слово. Вірш + графіті.

Прес-конференція: Захист навколишнього середовища

Мета: формувати знання про здоровий спосіб життя та екологію навколо нас, розвивати екологічне мислення. Прес-конференція дає можливість залучити дітей до активного і змістовного життя, створити умови для самореалізації, випробувати себе в найрізноманітніших, іноді непередбачених життєвих ситуаціях.

Завдання:

- сформувати у школярів повагу до навколишнього середовища і до людей,
- навчити школярів ввічливому спілкуванню;
- сприяти поліпшенню екологічного клімату в класі, налагодженню доброзичливих стосунків;
- вчити виявляти турботливе ставлення до природи, висловлювати свої думки, знаходити способи вирішення проблемних ситуацій;
- зміцнювати розуміння, бажання прийти на допомогу природі;
- виховувати любов до навколишнього середовища, екологічний світогляд, відповідальність за вчинки.

Форма проведення: прес-конференція.

Місце проведення: кабінет біології.

Обладнання: плакати природних та екологічних станцій України, журнали «Екологія людини», «Зелений світ», газета «Народні традиції».

Підготовчий етап: оголошення теми за 1-2 тижні, проведення конкурсу екологічних плакатів, конкурс фоторепортажів на екологічну тематику, організувати виставку книг, друкованої періодици з екологічних проблем.

Хід уроку

Ведучий. Розпочинаємо прес-конференцію на тему «Захист навколишнього середовища».

Ще зовсім недавно люди пишалися своїми перемогами над природою. Запаси природних багатств вважалися невичерпними. Але з часом з'ясувалося, що Земля є не такою вже й багатою, її ресурси обмежені. Тому їх потрібно берегти й витратити так, щоб залишилося й онукам, і правнукам. Тож сьогодні на прес-конференції поговоримо про екологічні проблеми та шляхи збереження довкілля.

Сьогодні у нас на прес-конференції присутні:

- кореспондент газети «Юний еколог»,
- кандидат природничих наук шкільної академії наук (ШАН), завідуючий кафедрою охорони навколишнього середовища,
- редактор журналу «Екологія й людина»,
- декан факультету «Людина й довкілля»,
- ведучий передачі «Захисники природи»,
- голова Всеукраїнського екологічного товариства (ВЕТ),
- кореспондент журналу «Зелений світ»,
- старший науковий співробітник кафедри «Екологія планети»,

- президент Міжнародної асоціації екологів,
- кореспондент газети «Народні традиції»,
- науковий працівник культурно-екологічного центру «Наше довкілля».

Шановні представники преси! Прошу давати запитання нашим науковцям, представникам екологічних товариств. Вони люб'язно погодилися на них відповісти.

Кореспондент газети «Юний еколог». У засобах масової інформації останнім часом можна почути, що у світі виникла кризова екологічна ситуація. Хотілося б дізнатися, які екологічні фактори її спричиняють.

Кандидат природничих наук ШАН. Ви порушили актуальне питання. Сьогодні людству дійсно загрожує глобальна екологічна криза. До її виникнення перш за все призвело катастрофічне виснаження природних ресурсів: лісів, ґрунтів, корисних копалин, чистої прісної води, повітря, флори, фауни та ін. Перезабруднення атмосфери шкідливими газами призвело до збільшення озонових дір і розвитку парникового ефекту.

Накопичення небезпечних радіоактивних відходів загрожує здоров'ю людей, тварин, стану рослин.

Біосфера не в змозі сьогодні самоочищатися й самовідновлюватися. Адже людина у своїй діяльності використовує понад 50 тис. Хімічних речовин, які шкідливо впливають на всі живі істоти.

До екологічної кризи призвело й втручання людини в природу: будівництво великої кількості гребель на річках, осушування боліт, неправильне зрошення, вирубування лісів, знищення тварин, птахів, рослин, будівництво великих шахт тощо.

Редактор журналу «Екологія й людина». Як ми можемо захистити сучасні види тварин та рослин?

Декан факультету «Людина і довкілля». З метою збереження гено- і ценофонду рослинного і тваринного світу, насамперед рідкісних видів і тих, що знаходяться під загрозою зникнення, необхідно розробити та реалізувати програми і заходи для збереження окремих видів тварин і рослин або їх груп, у тому числі внесених до Червоної книги України та міжнародних переліків рідкісних і тих, що перебувають під загрозою зникнення; організувати спостереження за станом видів і популяцій; провести інвентаризацію генетичного різноманіття диких і свійських тварин і рослин з метою його збереження і раціонального використання, створення колекцій порід та сортів відповідних генетичних банків.

Кореспондент журналу «Зелений світ». Що негативно впливає на стан збереження рідкісних видів?

Старший науковий працівник кафедри «Екології планети». Негативно впливає на стан збереження рідкісних видів недостатній рівень екологічних знань, зокрема недооцінка тісних взаємостосунків у природі, порушення яких призводить до критичних наслідків. Для раціонального природокористування людині необхідно розвивати екологічне мислення, тобто підпорядковувати свою діяльність законам природи, а не робити спроби змінити ці закони.

Редактор журналу «Екологія й людина»: У 1982 р. був прийнятий Закон про Червону книгу в Україні. З якою метою туди заносять види тварин і рослин?

Кандидат природничих наук шкільної академії наук (ШАН), завідувач кафедри охорони навколишнього середовища: Сьогодні до неї з метою охорони і збереження занесено понад 800 видів рослин і тварин, оскільки їм серйозно загрожує вимирання або знищення унаслідок людської діяльності. Нині на земній кулі близько 20-25 тис. видів рослин перебувають на грані зникнення. 200 років тому життєдайні ліси вкривали більш половини всієї площі України, сьогодні – лише 14% від усієї поверхні. Щоб запобігти знищенню видів, зберегти різноманітність органічного світу, необхідно:

1. Створювати реєстри видів, які підлягають охороні на певній території.
2. Види, яким загрожує знищення або чисельність яких зменшується, та рідкісні види реєструвати у Червоній книзі.

Ведучий передачі «Захисник природи»: Я хотів би задати питання голові Всеукраїнського екологічного товариства. Для збереження біорізноманіття створюються природно-заповідні території. Чи пріоритетно створення таких територій у нас?

Голова ВЕТ. Це складна проблема, проте вирішувати її потрібно негайно. Перш за все необхідно зменшити обсяги використання природних ресурсів. На території України існують природно-заповідні території до них належать заповідники (12 державних), національні парки (загальна площа 3700 га.), заказників (100), пам'ятки природи державного значення (120), пам'ятки природи місцевого масштабу, заповідні урочища (559).

Необхідно зменшити вплив людини на навколишнє середовище: не будувати гребель на невеликих ріках, іригаційні роботи проводити на науковій основі, відновлювати стан пошкоджених земель, тобто організувати їх рекультивацию.

Кореспондент журналу «Зелений світ»: Ми чули про ідею створення пан'європейської екомережі, ви б не могли б нам більш докладніше розповісти?

Президент Міжнародної асоціації екологів: Ідея створення пан'європейської екомережі як нової політики в охороні природи, збереження біо- та ландшафтної різноманітності, була започаткована в Нідерландах і на європейській арені вже набула значного розвитку. Її розглядають як головний напрямок реалізації стратегії збереження біологічної та ландшафтної різноманітності, що була затверджена на конференції міністрів довілля країн Європи в м. Софії в 1995 році. Програма її створення для Європи в цілому була розроблена в 1999 р., а в 2005 планується її завершення.

Ведучий передачі «Захисники природи»: Яка мета створення пан'європейської екомережі?

Голова Всеукраїнського екологічного товариства (ВЕТ): Головна мета створення екомережі – це інтеграція територій, що охороняються, і тих, де збереглася природна рослинність в різних країнах Європи в єдину систему, яка б забезпечила функціонування, збереження і відтворення всієї

біорізноманітності. Для цього фахівці розробили міжнародні критерії і стандарти.

Ведучий передачі «Захисники природи»: Які ж завдання ставить перед собою ця програма?

Голова Всеукраїнського екологічного товариства (ВЕТ): Основні завдання створення екомережі у Всеєвропейській стратегії є такими:

- 1) збереження всього комплексу екосистем, середовищ існування видів та їх генетичної різноманітності, а також ландшафтів європейського значення, розширення існуючої мережі заповідних об'єктів;
- 2) забезпечення достатнього простору природних середовищ для збереження видів;
- 3) створення необхідних умов для розселення і міграції видів;
- 4) забезпечення відповідних компонентів ключових систем, які зазнали руйнації;
- 5) захист екосистем від потенційно негативних факторів.

Ведучий: За старими поглядами вартість будь-якого проекту визначалася вартістю матеріалів, які йшли на його виготовлення та втілення, а також економічною доцільністю. Тепер обов'язково треба врахувати екологічні збитки довкілля, витрати на заходи з попередження забруднення навколишнього середовища.

Нова філософія життя навчає людство поважати Природу, любити Землю-наш спільний дім, поводитися з довкіллям так, щоб на планеті життя продовжувалося й розквітало, щоб наші нащадки не дорікали нам за те, що ми їм не залишили природних багатств.

Тож усі ми сьогодні у відповіді перед майбутнім людства і усього живого на Землі.

Кореспондент газети «Народні традиції». Останнім часом порушується питання про поєднання природоохоронної та краєзнавчої роботи. Як на вашу думку, яке відношення має народознавство до екології?

Науковий працівник культурно-екологічного центру «Наше довкілля». Згадаймо деякі народні повір'я:

- Якщо хтось візьме яєчка з журавлиного гніздечка, того журавлиха прокляне.
- Не можна забирати сире дерево з лісу, бо лісовик розгнівається та буде мстити.
- Верба біля двору оберігає сім'ю від бід та нещасних випадків.

Як бачимо, народні повір'я вчать людей любити все живе, допомагають усвідомити, що будь-яка форма життя на землі - рослинка, тваринка, птах, комаха – є унікальною й заслуговує на повагу й визнання. Нагадаймо народні прислів'я:

- зіпсував воду - не буде честі твоєму роду.
- хто дерево зрубає, того Бог покарає.
- не роби зла землі, будеш жити у добрі.

Вдумайтеся в кожне з цих повір'їв, прислів'їв. У них звучить любов до всього живого, заборона його знищувати.

Завдяки народним казкам, прикметам, повір'ям, прислів'ям у людей формується екологічна свідомість, любов до природи.

Традиції, прикмети й легенди не лише сприяють розширенню екологічного кругозору, але й позитивно впливають на взаємовідносини людини та природи. Тож постійно використовувати їх в екологічній освіті.

Ведучий. Якщо запитань більше немає, то подякуємо «науковцям» і представникам преси за змістовну бесіду.

На цьому прес-конференцію незакінчено. Питання на, які сьогодні не знайшли відповіді, ми розглянемо на наступній прес-конференції. Слідкуйте за оголошенням проведення наступної гри.